

Voksenopplæringsforbundet

Kommunal- og Regiondepartementet
Lokaldemokratikommisjonen
Att: Anne Nafstad Lyftingsmo/Christine Hjortland

Høringssvar fra Voksenopplæringsforbundet (Vofo)

Vofo takker for muligheten til å uttale seg om NOU 2006:7 Det lokale folkestyret i endring, og takker også for utsettelsen vi fikk.

Generelt ønsker Vofo å peke på den historiske sammenhengen vi spesielt i de nordiske land har opplevd mellom folkeopplysning og demokrati. Folkehøgskoler og ulike opplysningsorganisasjoner koblet disse to faktorer sammen allerede fra demokratiets barndom i vårt land; ja, man kan si at de forutsatte hverandre. "Demokratiet må læres på nytt av hver generasjon" ble et slagord folkeopplysningen tok til seg. Tusener av studieringer har de siste 100 årene befattet seg direkte og indirekte med demokratispørsmål – for eksempel i organisasjonskunnskap, foreningsarbeid, politisk skolering, helse, miljø og sikkerhet, styrearbeid etc. etc.

I vår tid er denne sammenhengen ikke så åpenlys. Samfunnet er mer komplekst. Voksenopplæring har tatt nye former og utvidet sitt repertoar. Opplysningsorganisasjoner har gått sammen i større eller mindre studieforbund m.v.

Kanskje er det derfor Lokaldemokratikommisjonen – så langt vi kan se – ikke berører studieforbundenes rolle i sin utredning? Spesielt i kapitlet Kommunal organisering, selskapsdanning og frivillige organisasjoner kunne vi forvente å finne noe om dette. Men vi finner det ikke.

Derimot finner vi tekster som indirekte berører "læring for demokrati". På side 21 for eksempel heter det at *"Kommisjonen er oppteken av at det skal vere kanalar mellom kommune og det sivile samfunnet. Det frivillige organisasjonslivet er ein viktig kanal for slik kontakt og kommisjonen ønskjer at kommunane skal leggje til rette for et levande organisasjonsliv lokalt. At innbyggjarane aktiviserer seg saman med andre for å skape et godt lokalsamfunn er til det beste for lokaldemokratiet. ... Frivillige organisasjonar er viktige demokratiske aktørar som fremjer ulike interesser og verdier og sikra reit større mangfald i demokratiet..."* Osb.

Studieforbundene er frivillig sektors læringsaktører. Et off. godkjent studieforbund er definert i Lov om voksenopplæring § 10 som demokratiske, landsomfattende organisasjoner med frivillige organisasjoner som medlemmer. De er styrt nedenfra, av medlemmene. Det norske foreningslivet kanaliserer sitt læringsarbeid gjennom studieforbundene.

I Lov om voksenopplæring heter det også at fylkeskommuner og kommuner kan yte økonomisk støtte til studieforbundene (studiearbeidet i deres lokale ledd på kommune- og fylkesplan). Dersom det ytes støtte, skal kommunen ha en samlet plan for dette.

Mange fylkeskommuner og kommuner yter fortsatt støtte til studiearbeid, men det må dessverre konstateres at denne støtten er blitt stadig mindre og har mange steder falt helt bort.

Vofo ber Lokaldemokratikommisjonen berøre dette forholdet i sitt videre arbeid, i det – som vi og også kommisjonen selv har pekt på – er nære bånd mellom demokratiets vilkår og videre utvikling og vilkårene for frivillige organisasjoner lokalt, deres integrerte skoleringsarbeid og dermed deres læringsaktører – studieforbundene.

”Frivillige organisasjoner spelar ei sentral rolle i forhold til vidareutvikling av lokalsamfunna”, heter det i utredningen. Ja, og som i folkeopplysningens barndom for 150 år siden er læring og folkedanning et viktig redskap, organisert bl.a. gjennom studieforbundene.

I sitt framlegg til statsbudsjett for 2007 ser det ut til at regjeringen har forstått dette, i det den foreslår økning i statsstøtten etter mange magre år. Måtte fylkeskommuner og kommuner følge etter!

Oslo, 2006-10-16

Vennlig hilsen
Voksenopplæringsforbundet

Sturla Bjerkaker
Generalsekretær